

Otázka: Dějiny psychologie a psychologické směry

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Cocozsv

Termín psychologie neexistoval do roku 1520 , psychologie se považovala za součást filosofie (srbochorvatský pisatel MARULIČ)

STAROVĚK – Starověké národy věřily, že představy, fantazie , sny jsou vztahy od Bohů, nemoc je pomsta od Boha, posedlost ďáblem

Řekové stejný cíl jako současní psychologové , kladli si otázky Máme duši? , Jak spolu souvisí mysl a tělo?

PŘEDCHŮDCI PSYCHOLOGIE – **Alkmaion** ,lékař z Krotonu v Itálii ,objevil zrakový nerv spojující oko s

Mozkem, sídlem myšlení není srdce, ale MOZEK, myslel že vemy do

Mozku putují vzdušnými kanálky

Démokritos - atomista, atomy predmetu se odrazeji do nasich smyslu

(pravda - vidim pouze díky světlu)

Hippokrates - pokud mysleni v mozku, jak je mozne ze někdo je dusevne nemocny?

HUMORÁLNÍ TEORIE : KREV - SANGVINIK - OHEŇ

HLEN (FLEGMA) - FLEGMATIK - VODA

ČERNÁ ŽLUČ - MELANCHOLIK - ZEMĚ

ŽLUTÁ ŽLUČ - VZDUCH - CHOLERIK

Galenos - 2.st BC rozsilil humoralni teorii na rozdeleni temperamentu, presvedceni ,ze nemoc ma

Biologický základ se v moderní době potvrdilo

Platon - dialog Menon - nevzdelany otrok resi geometrické problémy - Platon presvedcen ze otrok

Si ROZVZPOMÍNÁ (anamnesis) co zazil ve svete idejí. ,telo je vezeni duse

Lidská duše podle Platona - Duše na třech místech 1) Mozek - rozumová složka -filosofové

2) Hrudník - citová - voják

3) Podbříšek - žádostivá - obchodník, řemeslník

Duše : Spřežení dvou koní - Temperamentní ale poslušný

- Divoký a nezkrotný (vášně a touhy a chtíč) + vozataj (rozum)

Musí je dostat do spoluprace

Svet idejí - nepredstavitelny svet, ve kterem nase duse existuje uz před narozenim

Aristoteles - psyché je podle něj procesem, duše není hmotná esence, ani krev, ale naše kroky v

Myšlení, odmítá Platonovu duši uvezenou v těle

Předchůdci psychologie - křesťanství

Psy nebyla úplně odmítnuta, ale upravena. Odstraneno vše s biologií a zrušeno vše, co odporovalo tomu, že „víra je to nejvyšší“

Každá duše je při narození nově stvořena

Sv. Augustin - Používal metodu INTROSPEKCE (díky ní můžeme proniknout k Bohu a odhalit vyšší pravdy)

Akvinský - spojuje Aristotela s křesťanstvím, duše jako ESENCE která určuje jací jsme

Descartes - MYSLÍM Tedy JSEM, mechanicko-hydraulická teorie - tělo je naplněno zvláštní tekutinou, nervy vyšlou impuls -> zvednutí ruky

- Jako první popsal REFLEXY - smyslový podnět vytvoří tlak na smyslové orgány, toto napětí se nervy dostane do mozku, otvírá zvláštní ventily a tím vyvolá tělesnou činnost

Res cogitans - věc myslící, Res extensis - věc rozprostřená

Hobbes - ASOCIANICTA - jako první popsal že myslíme v asociacích

Locke - pracoval empiricky - experiment - jedna ruka do teplé vody, druhá do studené, pak obě do vlažné - každá ruka to vnímala jinak = VE VĚDOMÍ NENÍ NIC, CO DŘÍVE NEBYLO VE SMYSLECH, odmítl vrozené ideje, Pojem *Tabula Rasa* - čistá deska, spíše pojem Akvinského, on spíše nepopsaný papír

Berkley - BÝT ZNAMENÁ BÝT VNÍMÁN (Esse est percipi)= solipsismus -jsme schopni vědět že existuje jen to co vnímáme

FYZIKALISTÉ -předchůdci neurofyziologů ,zkoumali fyzikální příčiny nervových a psy procesů

Jean Martin Charcot - 1882 1. Klinika pro nervové nemoci - Klinika nervových nemocí

Franz Joseph Gall - Frenologie -výstupky na lebce,extrémní vyvinutost,zvětšení centra

Pierre Flourens - odstraňoval psovi části mozku kde měla sídlit zamilovanost,pes ztrácel schopnost souvislého pohybu,točil se dokola.. - frenologie vyvrácena

Brockovo centrum - syntax,skladba řeči, Wernickeova - porozumení reci

Ernst Heinrich Weber -Pletací jehlice,zkoumal citivost jednotlivých částí těla - nejvíc jazyk,rty,tvář

Herman Helmholtz - PRIZMATICKÁ ČOČKA - brýle, které posouvaly o 10 cm,lidi po čase viděli před sebou -> vjem vzniká v mozku

ZROZENÍ PSYCHOLOGIE - Prosinec 1879 - WILHELM WUNDT - Univerzita v Lipsku, založil první laboratoř experimentální psychologie - měřili APERCEPCI - rychlost vnímání

Pracoval s introspekci ale ne emoce,pouze co vidím a cítím,zaměřil se na VNÍMÁNÍ ,tzv Wundtova iluze

Hermann Ebbinghaus - výzkum se týkal paměťových procesů , krivka opakování a zapomínání

1) BEHAVIORISMUS

2) PSYCHOANALÝZA

3) GESTALT

4) HUMANISTICKÁ PSY

5) TRANSPERSONÁLNÍ PSY

BEHAVIORISMUS - zaměřuje se na studium chování

Edward Lee Thorndike - studium kuřat - bludiště - postupné zlepšení, působí zde zkušenost

- Učení je postupné, děje se automaticky, všechna zvířata se učí stejně, pokud asociace spojena s pozitivním zázemím, bude silnější než když bude spojena s trestem, čím častěji je asociace používána, tím je silnější, asociace mohou vyhasínat, Haló efekt

I.P. Pavlov - 1904 Nobelova cena - zkoumal trávení , podmíněný (naučený) a nepodmíněný (vrozený) reflex

John B. Watson - BEHAVIORISTICKÝ MANIFEST , vědomí je pro něj Black box

1) CHOVÁNÍ - ne vědomí

2) OBJEKTIVNÍ POZNATKY, nezajímá je co přitom cítí

3) PŘEDPOVÍDÁNÍ A OVLÁDÁNÍ CHOVÁNÍ, ne porozumění duševním jevům

Vše S->R , 1920 Pokus s dítětem a tyčí, pohled na krysou spojen s nepříjemným zážitkem

Dejte mi tucet dětí... vychováám z nich co budu chtít bez ohledu na talent atd

Neobehaviorismus - S -> O ->R

B.F. Skinner - vše se dá naučit

Operantní podmiňování - naučím se i něco,co není v mé biologické výbavě

Efekt částečného posílení - Když dostávám něco pravidelně,nejsem schopna moc dlouho čekat,když dělám něco nepravidelně,jsem ochotna čekat mnohem dýl

Programované učení - po každé správné odpovědi další,těžší úkol - Teaching machine- zadna socialni vazba, nulova motivace

PSYCHOANALÝZA - zaklad - hledání problémů v dětství

Zakladatel : SIGMUND FREUD - narozen v Příboru na Moravě, ve 4 letech do Vídně

Jako ŽID mohl studovat pouze medicínu nebo práva,šel na medinu

Zaujala ho fyziologie,věnoval se výzkumu

Na stáž k Charcotovi - Jak je mozne,ze se mnou komunikuji lidi i když nejsou v plnem vedomi -> vznik NEVĚDOMÍ (něco jako soukromý archív)

Otevrel si soukromou praxi- venoval se lecbe hysterie,pouzival elektroléčbu

BREUER - Případ Anny O. - pecovala o umírajícího otce->po jeho smrti zhorseni stavu,nechtěla pit z hrnecku,ochrnula,léčba : hypnóza , PŘENOS - projektování pocitů do terapeuta

-postupne opustil hypnózu,terapie se skládala z : výkladu snů,asociací,rozhovor,speciální pohovka

ID,EGO,SUPEREGO

- Orální období – do 18 měsíců – dítě vše vnímá ústy, hlavně kojení
- Anální – 18 m – 2 roky – první krůček ke svobodě, konec nošení plen, dítě ovládá své tělo
- Falické období 2-5 let
- Fáze latence – 6-12 let – sex. instinkt v pozadí, uvědomuje si svou sexualitu, skupin. Onaie
- Genitální období – plné uvědomění sexuality, počátek sex. činnosti

Oidipův komplex

OBRANNÉ MECHANISMY

- Popření – řeknu že jsem se nikam nehlásila
- Racionalizace – vysvětlím si to jinak ,5 z testu – dala tam něco jiného
- Reaktivní výtvar – mám strach že jsem homo – veřejně vystupuji proti gayům
- Přemístění – nemůžu být pilot F1 ,řídím autobus
- Intelektualizace – zemře mi dítě, namaluju obraz – problém přetvořím v něco intelektuálního
- Projekce – vlastní emoce projektuji do ostatních
- Sublimace – problém vypaří do jiného ,agrese – jdu na box

Střední psy společnost (Alfred Adler) => Vídeňská psychoanalytická společnost

Navázal vztahy s tzv. curyšskou psychologickou školou (Carl Gustav Jung)

V hnutí se spory – Adler odmítl Freudovu sex. Teorii – založil si INDIVIDUÁLNÍ PSYCHOLOGII
Alfred Adler se také zabýval vývojem v dětství a došel k tomu, že v útlém věku může dojít k pocitu méněcennosti (při nedostatečném chválení a motivování) , který nás může pronásledovat po celý život. Pro jedince je pak důležitá potřeba uznání. Důležité je pořadí dětí v rodině:

Prvorozené dítě má velký problém, když musí ustoupit potřebám druhého dítěte. Je zvyklé na pozornost, která mu je najednou upřena a tak se snaží na sebe zornovat např. tím, že se ve

vývoji vrátí dozadu (předstírá, že neumí samo jíst apod.) nebo předstírá nemoc. **Druhé dítě, prostřední** jsou nejvyváženější, mohou mít ale pocit opožděnosti vůči staršímu sourozenci a tak se ho snaží dohnat. **Nejmladší děti** jsou nejvíce rozmazlené a ve světě mimo rodinu to nemají lehké, protože o ně nikdo nejeví tak velký zájem. V dospělosti si myslí, že jsou nejlepší a často pro ně může být šokující, že tomu tak není.

Spory s Jungem – nesohlasil s ciste sexualnim původem neuroz -1914 vlastní škola – ANALYTICKÁ PSYCHOLOGIE Ten nevěřil tomu, že vše ovlivňuje naše dětství a sex. Přišel s myšlenkou **kolektivního nevědomí**, jehož duše (**psyché**) je řízena zkušenostmi z minulosti, jedná se o jakýsi zdroj moudrosti a všichni ho máme stejný. V této teorii využil také **archetypy (předobrazy)**– Animus,Anima,Persona,Stín. Pozoroval různé náboženské mýty a všiml si, že všechny mají stejný základ. V lidské psychice jsou archetypy jakési instinkty, které jsou ovlivněny vývojem lidského vědomí. Podle něj dodnes určujeme lidskou povahu: **introvert a extrovert**.

Gestalt: je to tzv. tvarová psychologie. Snaží se pozorovat člověka jako celek a nechce ho rozdělit na určité části (nelze oddělit detail od celku). Terapeuti léčí celou naši osobnost a nezaměřují se jen na její určité části (**holismus**). O této zásadě se zmínil už Aristotelés („Celek je víc než souhrn jeho částí.“).

Max Werthamer – Fenomén fí- vjem uchovavam ještě chvíli poté

Fenomén beta – iluze pohybu i když statické obrázky

Efekt Zeigarnikove – pamatovani neukoncenyh zalezitosto

Zákony – zákon blízkosti,zákon podobnosti (hledám souvislost),kanizsův trojúhelník,rubinova váza,figura a pozadí

Do tohoto směru patří například Wolfgang Kohler a Koffka.

Humanistická psychologie: nejdůležitějším kritériem v tomto druhu terapií je dobrý vztah mezi terapeutem a klientem, protože klient je největší odborník na své pocity. Tento směr je tedy zaměřen nejvíce na terapii a léčení problémů. Upozorňuje na jedinečnost každého z nás. Mezi hlavní představitele patří **Abraham Maslow**. Ten přišel s tzv. **pyramidou lidských potřeb**. Nezákladnější potřeby jsou ty **fyzilogické** (potřeba jíst, dýchat, spát). Následuje **potřeba bezpečí a jistoty** (člověk se vyhýbá neznámým věcem), pak **potřeba lásky**

(chceme být někým milováni) následovaná **potřebou uznání** (chceme, aby si nás ostatní vážili, respektovali nás. A na vrcholu je potřeba **seberealizace** (potřebujeme se zdokonalovat, motivovat se a dosáhnout nejlepších výsledků). Dalším představitelem je **Carl Rodgers**. Věřil, že v terapii je důležitá empatie, shoda a porozumění. Také rozvinul skupinové psychoterapie.

Transpersonální psychologie: s experimenty začal **Stanislav Grof** a na začátku používal LSD. Trans. ps. je spojená s mystikou a různými spiritualistickými obřady. Využívá meditativní techniky a stavy přeměněného vědomí. LSD bylo později zakázáno, ale Grof se svou ženou Christinou přišel na jiný způsob, jak se dostat do jiného stavu vědomí. Metoda **holotropního dýchání** je využívána dodnes, ale je poměrně nebezpečná. Člověk se údajně může dostat až do okamžiku svého narození a prožít tento okamžik znovu, což může být ale velmi traumatizující. Teoreticky se lze dostat i do minulých životů.